

## Täysistunto

**Torstai 8.3.2018 klo 16.02—18.59**

### **2.2. Suullinen kysymys kustannuksista sote-uudistuksessa (Aino-Kaisa Pekonen vas)**

Suullinen kysymys SKT 22/2018 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Puhemies Paula Risikko:** Vasemmistoliiton eduskuntaryhmällä on samanlainen kysymys, joten jatkamme heidän kysymyksellään.

*Keskustelu*

**16.22 Aino-Kaisa Pekonen vas:** Arvoisa puhemies! Hallituksen tänään antama lakiesitys kyllä valitettavasti osoittaa, että hallitus ei arvosta asiantuntijoita eikä anna tutkimustiedolle minkäänlaista painoarvoa. Hallitus pitää tällä hetkellä härkäpäisesti kiinni lehmänkaupastaan, joka ei toteuta mitään sote-uudistukselle annetuista alkuperäisistä tavoitteista. [Vasemmalta: Juuri näin! — Oikealta: Ei pidä paikkaansa!] Viimeksi eilen sote-asiantuntijaprofessorit totesivat yksimielisesti, ettei nyt esitetty malli onnistu hillitsemään kustannuksia. Päinvastoin, tämä uudistus tulee kasvattamaan kustannuksia entisestään. Millä se maksetaan? Luvattujen 3 miljardin säästöjen sijasta tiedossa on siis lisää menoja. Korotatko te asiakasmaksuja? Hallitus on kyllä väittänyt kantavansa huolta julkisesta taloudesta, kun se on leikannut perusturvasta ja koulutuksesta, mutta terveysjäteille piikki näyttää olevan teillä auki.

Kysynkin hallitukselta: [Puhemies koputtaa] aiotteko te nyt pitää huolta julkisen talouden kestävyydestä ja vetää pois [Puhemies: Minuutti!] tämän esityksen? Teillä on siihen mahdollisuus.

**16.24 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen:** Arvoisa puhemies! Puutun tähän kysymyksen ensimmäiseen osaan, jossa väitettiin, että me emme arvosta asiantuntijoita. Se ei kyllä pidä paikkaansa. [Välihuutoja] Me olemme koko tämän lakipaketin valmistelun ajan tehneet tiivistä yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa ja kuulemme myös heidän kantansa. Mutta samalla haluan todeta teille, että myös niiden satojen virkamiesten, jotka myös ovat olleet valmistelemassa tätä lakikokonaisuutta, asiantuntemukselle pitäisi antaa arvo, tai sille, että me olemme syksyllä 2016 teettäneet kansainvälisen arvioinnin ja tämä kansainvälinen arviointipaneeli, asiantuntijapaneeli, sanoi tästä meidän mallista, jossa lähdetään maakuntamallilla tätä sote-uudistusta viemään eteenpäin, että tämä on kaiken kaikkiaan hyvä. Ja voin sanoa sen, että on myös paljon tutkimusnäyttöä siitä, että myös monituottajamalli voi tuoda kustannussäästöjä, vaikka sitä ei tällä vasemmalla laidalla oikein haluta uskoa. [Välihuutoja vasemmalta — Kari Uotila: Oikealla laidallakin on epäilyksiä!]

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp

**16.25 Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuuntelin tässä valtiovarainministeri Orpon listaamia tavoitteita sote-uudistukselle. Hän puhui terveyserojen kaventamisesta, hoitoonpääsyn nopeuttamisesta, puhui integraatiosta ja kustannussäästöistä, mutta ongelma tällä hetkellä on se, että tuon ministeriaation ulkopuolelta ei löydy asiantuntijaa tai tahoa, joka uskoisi siihen, että teidän mallilla näihin tavoitteisiin päästään. [Vasemmalta: Zyskowicz korkeintaan!] Sen sijaan hallituksen sote-mallista puuttuu kokonaan integraatio eli se keskeisin väline, jolla järkeviä kustannussäästöjä piti saada aikaiseksi, ja sen sijaan siihen sisältyy useita sellaisia elementtejä, jotka tulevat nostamaan julkistalouden kustannuksia jopa 3 miljardilla asiantuntija-arvioiden mukaan. [Susanna Huovinen: Juuri näin, ja sitten leikataan!]

Petteri Orpo, teidän johdollanne tämän vaalikauden aikana on julkistalouden tasapainoon viitaten leikattu erittäin kovalla kädellä pienituloisilta suomalaisilta ja koulutuksesta. Miten te kehtaatte seistä tällaisen esityksen takana? [Sari Sarkomaa: Oletteko lukeneet esityksen?]

**16.26 Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se, mitä tämän hallituksen aikana on tehty julkiselle taloudelle ja sitä kautta suomalaisten hyvinvoinnin tulevaisuudelle, on mielestäni sellaista työtä, ja ne saavutukset puhuvat puolestaan, että minä kyllä kehtaan seistä selkä suorana täällä ja puolustaa sitä työllisyys- ja talouspolitiikan linjaa, [Paavo Arhinmäki: Hei, sote-uudistuksesta kysyttiin!] joka tuottaa tulosta.

Se, että meillä on kestävä julkinen talous — josta tässä kai oli myöskin kyse — tarvitsee nyt sen, että me teemme nämä päätökset sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamisesta. Tässä uudistuksessa on kaikki ne elementit, joita itse asiassa kaikki nämä eduskuntaryhmät, jotka täällä tänään ovat, ovat olleet eri vaiheissa haluamassa: laajemmat hartiat, integraatio, nopeampi hoitoonpääsy. Tämä kokonaisuus pitää nyt päättää ja jatkaa eteenpäin. Mikään ei ole vastuuttomampaa suomalaisten ihmisten palveluiden puolesta ja tulevaisuuden puolesta kuin se, että me jättäisimme tämän nyt tekemättä. Meidän on tehtävä nämä päätökset [Puhemies koputtaa] jatkaa työtä yhdessä suomalaisten palveluiden puolesta.

**16.27 Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on halpamaista pistää virkamiehiä tässä asiassa vastuuseen. Kyllä tässä on kysymys siitä, että hallitus poliittisesti on ohjannut tämän mallin juuri tällaiseksi kuin se on olemassa. Niin kuin täällä todettiin edustaja Anderssonin toimesta, yhtään henkilöä, tahoa tai asiantuntijaa tuon aition ulkopuolella ei löydy, joka olisi sitä mieltä, että tämä ei nosta kustannuksia eikä lisää byrokratiaa, vaan toteuttaa niitä tavoitteita, jotka tälle uudistukselle yhdessä asetettiin aikanaan.

Arvoisa ministeri Orpo, minunkin on kysyttävä teiltä, että kun asiantuntija-arviot vaihtelevat 1,5 miljardista 4 miljardiin lisäkustannuksia, miten te meinaatte rahoittaa tämän. Meinaatteko korottaa veroja, meinaatteko korottaa asiakasmaksuja vai heikentää ihmisten palveluita? Nämä kolme vaihtoehtoa teillä on edessä. Mitään muuta en näe.

**16.28 Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rinteen malli, joka on se, että ajetaan fillarilla yli tämän [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei!] koko uudistuksen, se jos joku romuttaa ihmisten palvelut, jos me jatkamme tällä nykyjärjestelmällä. Meidän on tehtävä näitä päätöksiä, mentävä eteenpäin.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp

Tässä on ne elementit, niin kuin sanoin aikaisemmin, jotka te tunnette hyvin. Viime eduskuntakaudella kuntayhtymäpohjainen maakuntamalli todettiin perustuslain vastaiseksi. Silloin todettiin, että tarvitaan demokraattinen järjestelmä. On todettu yhdessä, että tarvitaan laajemmat alueet. Silloin me olemme tässä rakenteessa, mikä meillä nyt on. [Eva Biaudet: Parempi mennä fillarilla kuin mopolla kuiluun! — Kokoomuksen ryhmästä: Katepillarilla!] Ja, hyvät ihmiset, tämä on kuitenkin kysymys hallinnosta, se on oma asiansa. Kaikkein tärkein asia on ne palvelut, ja tällä kokonaisuudistuksella, sen eteenpäinviemisellä, määrätietoisella työllä, hyvällä jatkotyöllä me pystymme huolehtimaan siitä, että palvelut säilyvät ja paranevat, hoitoon pääsee ja rahatkin riittävät.

Te olette olleet puolen vuoden välein aina eri mieltä siitä, [Puhemies koputtaa] millä mallilla nämä pitäisi järjestää. Sekin olisi joskus kiva kuulla, mikä on sosiaalidemokratien vaihtoehto. [Oikealta: Se on ”ei”! — Hälinää — Puhemies koputtaa]

**Puhemies Paula Risikko:** Rauhoitutaan! — Seuraavaksi otetaan perussuomalaisen eduskuntaryhmän kysymys, nimittäin heidänkin kysymyksensä liittyy tähän, ja jatkamme tätä samaa teemaa. Kysymyksen esittää edustaja Meri.

**16.29 Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on mukava kuulla, että ministeri Orpon mielestä hallitus pelastaa Suomen, mutta asiantuntijat nyt ovat olleet siitä myös hieman eri mieltä. Hallitus myös rikkoo omaa ohjelmaansa siinä mielessä, että puhuitte, että kaikki eduskuntapuolueet ovat olleet tätä haluamassa ja tätä tekemässä, mutta kuitenkin ohjelmassa tämän piti edetä asteittain.

Kaikkihan tietävät nyt sen, että tämä on keskustan ja kokoomuksen valtapeliä, eli kokoomus halusi valinnanvapautta, joka on nyt sitten typistynyt, ja keskusta halusi maakuntaudistuksen. Nyt kun te kehuitte sitä, että tämä on niin hyvä malli, niin minkä takia kokoomuksen edustajia on tarvinnut paimentaa, että he pysyisivät riveissä? Kertokaa meille, onko tämä nyt sitten tosiaan niin hyvä uudistus, kun osa teidän edustajistakin itse sitä vastustaa. Aiotteko pyytää hallituksen eroa, jos tämä ei etene, kuten pääministeri on jossakin välissä väläytellyt? Menettekö te nyt oikeasti palvelut vai valtapeli edellä? Kertokaa se nyt rehellisesti Suomen kansalle. Puhutaan asioista eikä mennä näiden [Puhemies: Aika!] kauniiden korulauseiden taakse. — Kiitos.

**16.31 Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä on, kuulkaa, ihan vakavasti kyse ihmisten palveluista. [Paavo Arhinmäki: Nimenomaan!] Tänä päivänä ne ihmiset, joilla ei ole rahaa, joilla ei ole vakuutusta tai työterveydenhuoltoa, [Mikaela Nylander: Siksi olemme huolissamme!] ovat siellä terveyskeskuksen jonossa, terveyskeskuksessa, johon ei ole saatu lääkäreitä. Siis osassa Suomea terveyskeskukset pelaavat edelleen, mutta on aivan liian suuri osa Suomea, jossa ei pääse lääkärin vastaanotolle, ei saa hoitoa.

Valinnanvapaus on aidosti malli, joka takaa sen, että hoitoon pääsee nopeammin. Se tuo sinne kilpailua sopivalla tavalla ja sitä kautta tarjontaa. Me olemme hallituksessa yhteistuumin päättäneet nämä. Tekin olitte vielä hyväksymässä ne perusperiaatteet, [Leena Meri: Ne ovat muuttuneet!] mutta teitä ei pystynyt riittävästi paimentamaan, ja nyt te ette olekaan enää mukana. [Välihuutoja — Leena Meri: Meillä on omatkin mielipiteet!] Me olemme sen jälkeen jatkaneet työtä, hioneet, hioneet vielä, viimeisillä metreillä valinnanvapausmallia hiottiin. [Puhemies koputtaa] Minä toivon, että kaikki rauhallisesti paneutuvat sii-

### **Pöytäkirjan asiakohta PTK 19/2018 vp**

hen viimeiseen versioon ja tähän koko pakettiin. Meillä on aikaa kevät täällä eduskunnassa käsitellä näitä. [Puhemies: Aika!] Tehdään hyvä uudistus.

Kysymyksen käsittely päättyi.